

byl zjištěn u cizích jazyků (87,9 % hodin), ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce (86 %), Umění a kultura (82,1 %) a v jiných výchovných předmětech (68,8 % hodin).

Vhodnost cílů vzhledem ke schopnostem a znalostem žáků byla zaznamenána celkově v 83,9 % hodin s rozdíly mezi 1. a 2. stupněm (88,8 % na 1. stupni, 77,8 % na 2. stupni). Vyšší podíl byl zaznamenán v hodinách ICT (89,1 %), ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví (93,4 %) a Člověk a svět práce (93,5 %), a dokonce 100% podíl ve 38 navštívených hodinách speciálně-pedagogických předmětů.

Vědomostní složka obsahu cíle byla ve výuce dominantní (91,9 %) a rovnoměrně zastoupená v předmětech (např. český jazyk 96,1 %, cizí jazyk 95,4 %, matematika 97,7 %, vyšší hodnota byla zaznamenána ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda a Člověk a jeho svět – 98,6 %, resp. 98,3 %). V dovednostní složce byly zjištěny významné rozdíly mezi 1. stupněm (61,9 %) a 2. stupněm (46,4 %) a rozdíly dané charakterem předmětu (90,9 % ICT, 97,2 % Člověk a svět práce). Postojová složka vzdělávacího cíle byla zaznamenána pouze ve 22,2 % hospitovaných hodin, významnější je ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost (40,3 %) a Člověk a zdraví (42,5 %), což souvisí se vzdělávacím obsahem. V rámci pohospitačních rozhovorů hodnotili školní inspektori i pedagogové dosahovanou míru efektivity vyučovací hodiny vzhledem ke stanovenému cíli. V 60,5 % hodin podle pedagogů a v 60,4 % podle inspektorů bylo cíle rozhodně dosaženo a v 38,2 %, resp. v 37,0 % spíše dosaženo. Pouze v 1,3 % hodin pedagogové uvedli, že stanoveného vzdělávacího cíle dosaženo spíše nebylo, přičemž inspektori zaznamenali takových hodin 3,2 %.

Mezi sledovanými organizačními formami v základním vzdělávání sice převažovala frontální výuka (v 33,1 % hodin jako dominantní, v 46 % hodin výrazný výskyt), ale meziročně pokračuje pozitivní trend pestřejšího zastoupení forem ve výuce. Vysokých hodnot dosahuje účelnost zvolených organizačních forem napříč předměty (93,2 % frontální výuka, více než 95 % skupinová výuka i práce ve dvojici, 96,7 % samostatná práce žáků). Významné rozdíly však byly zjištěny mezi 1. a 2. stupněm základních škol, největší byly v zařazování skupinové výuky a samostatné práce žáků. Četnější výskyt, tedy rozmanitější výukové formy, byl zaznamenán na 1. stupni.

Vůbec nejčastější vyučovací metodou na obou stupních základních škol byla komunikační výuka, která byla dominantní v 11,3 % a výrazně se vyskytla v 55,1 % hodin. Dále se výrazně vyskytovaly metody transmisivní výuky, práce s textem a aktivizující metody.

Tabulka 16

Využití metody – podíl hodin (v %)

Využití metody	Dominantní výskyt	Výrazný výskyt	Okrajově	Nevyskytla se
Transmisivní výuka	11,3	37,7	34,9	16,1
Komunikační výuka	11,3	55,1	24,1	9,5
Práce s textem	4,6	34,6	32,9	27,9
Projektové vyučování	0,9	1,2	1,6	96,2
Problémové učení	1,1	13,9	26,1	59,0
Aktivizující metody	4,8	35,0	33,3	26,9
Názorně demonstrační metody	2,1	21,3	22,7	53,9
Dovednostně praktické metody	6,7	15,1	14,7	63,5

Významné rozdíly mezi 1. a 2. stupněm byly zjištěny u aktivizujících metod, a to častěji na 1. stupni (výrazný výskyt ve 43,1 % hodin na 1. stupni, ale jen 25,5 % na 2. stupni). Méně však byla využívána metoda problémového učení (celkem jen v 41 % hodin) a v hospitovaných hodinách se téměř nevyskytovalo projektové vyučování (96,2 % hodin).